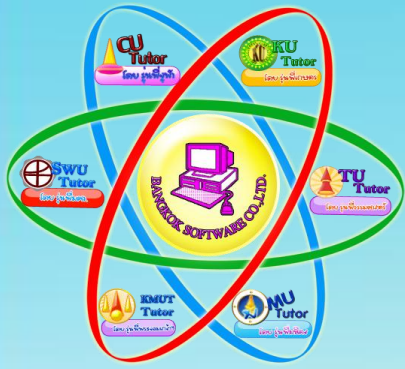
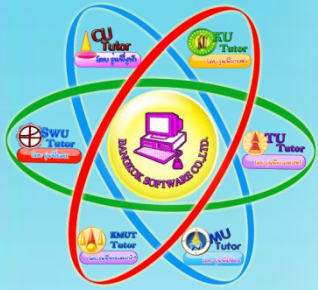

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

By ..พีดิรม

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัย
เสี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอุบัติเหตุการใช้
ยาสารเสพติดและความรุนแรง

ตัวชี้วัด

มฐ.พ 5.1 ม.1/5 แสดงวิธีปฐมพยาบาลและ
เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย

สาระการเรียนรู้

การปฐมพยาบาลและเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย

- เป็นลม
- บาดแผล
- ไฟไหม้
- กระดูกหัก
- น้ำร้อนลวก

การปฐมพยาบาล

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือคนเดียว

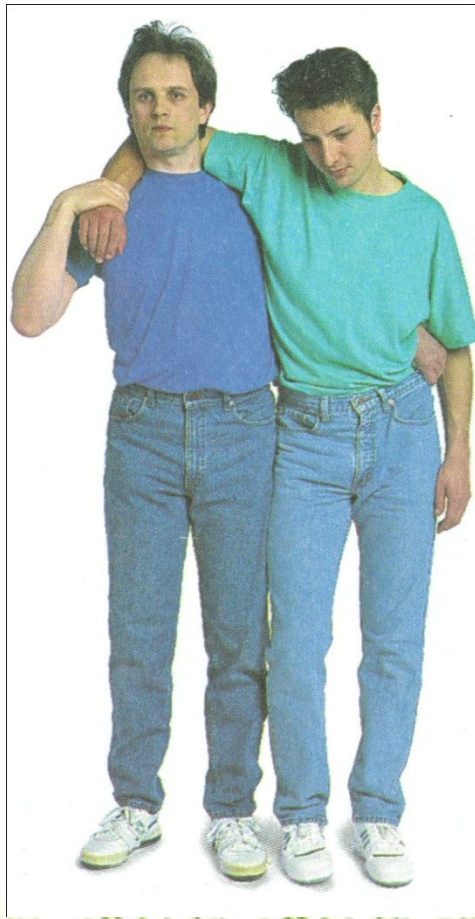
วิธีที่ 1 พยุงเดินเหมาะสำหรับผู้ป่วยที่รู้สึกตัวดีแต่แขนหรือขาข้างใดข้างหนึ่งเจ็บ

วิธีเคลื่อนย้าย

1. ผู้ช่วยเหลือยืนเคียงข้างผู้ป่วยหันหน้าไปทางเดียวกัน
2. แขนข้างหนึ่งของผู้ป่วยพาดคอผู้ช่วยเหลือจับมือผู้ป่วยไว้
3. ส่วนแขนอีกข้างหนึ่งของผู้ช่วยเหลือโอบเอวและพยุงเดิน

วิธีที่2 การอุ้มวิธีนี้ใช้กับผู้บาดเจ็บที่มีน้ำหนักตัวน้อย หรือในเด็กซึ่งไม่มีบาดแผลรุนแรงหรือกระดูกหัก

วิธีเคลื่อนย้าย

ข้อนี้ได้เข้าและประคองด้านหลัง

วิธีที่3 การถอดคอจีหลังใช้กับผู้ป่วยที่ที่มีน้ำหนักตัวน้อย ถึงปานกลางได้เป็นผู้ป่วยที่เดินไม่ได้แต่รู้สึกตัวดี

วิธีเคลื่อนย้าย

1. นั่งคุกเข่าให้ผู้บาดเจ็บอยู่ด้านหลังคล้องแขนที่คอของผู้ช่วยเหลือ
2. จับต้นขาของผู้บาดเจ็บลุกขึ้นช้า ๆ ให้หลังตรง

ออก
แรงจับ

จับ
ต้นขา

วิธีที่4 วิธีลากเหมาะที่จะใช้ในกรณีฉุกเฉินเช่นเกิด ไฟไหม้ถังแก๊สระเบิดหรือตึกถล่ม

วิธีเคลื่อนย้าย

จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายออกจากที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุด

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสองคน

วิธีที่ 1 อุ้มและยกเหมาะสำหรับผู้ป่วยรายในรายที่ไม่รู้สีกตัว แต่ไม่ควรใช้ในรายที่มีการบาดเจ็บของลำตัวหรือกระดูกหัก

เก้าอี้สองมือ

นั่งยองๆ ข้างผู้บาดเจ็บคนละข้าง ไขว้แขน
ที่ด้านหลังจับที่เข็มขัดหรือขอบกางเกง

วิธีที่2 นั่งบนมือทั้งสี่ที่จับประสานกันเป็นแคร่ เหมาะสำหรับผู้ป่วยในรายที่ขาเจ็บแต่รู้สึกดีและสามารถใช้ แขนทั้งสองข้างได้

ให้เฝ้าชิดตัวผู้บาดเจ็บ หลังตรง ลุกขึ้น
ช้าๆ และก้าวเดินพร้อมๆ กัน

วิธีที่3 เคลื่อนย้ายโดยใช้ผู้ช่วยเหลือทั้งสองคน

วิธีเคลื่อนย้าย

1. ใช้มือขวากำข้อมือซ้ายของตนเอง
2. ขณะเดียวกันก็ใช้มือซ้ายกำมือขวาซึ่งกันและกัน
3. ให้ผู้ป่วยใช้แขนทั้งสองยันตัวขึ้นนั่งบนมือทั้งสองที่จับประสานกันเป็นแคร่
4. แขนทั้งสองของผู้ป่วยโอบคอผู้ช่วยเหลือจากนั้นวางผู้ป่วยบนเข้าเป็นจังหวะที่หนึ่ง
5. และอุ้มขึ้นเป็นจังหวะที่สองแล้วจึงเดินไปพร้อม ๆ กัน

ลักษณะมือที่จับกันได้ทั้งขาผู้บาดเจ็บ

วิธีที่4 การเคลื่อนย้ายบนเก้าอี้

วิธีเคลื่อนย้าย

1. ทดสอบความแข็งแรงของเก้าอี้
2. อุ้มผู้บาดเจ็บให้นั่งพิงบนม้านั่งจับมือมากอดไว้ที่อก
3. ยกม้านั่งขึ้นโดยผู้ช่วยเหลือที่อยู่ด้านหน้าหนึ่งย่อเข้าจับขาเก้าอี้ทั้งสองข้าง
4. ผู้ช่วยเหลือที่อยู่ด้านหลังประคองเก้าอี้ยกขึ้นพร้อมกันโดยเอนเก้าอี้ไปด้านหลัง

5. หรือกรณีที่ต้องขึ้นหรือลงบันไดให้เอนเก้าอี้ไปด้านหลังให้ผู้ช่วย
ยกเก้าอี้ไปด้านหลังให้ผู้ช่วยยกเก้าอี้ยกตรงมือจับให้ศีรษะผู้บาดเจ็บ
อยู่สูงกว่าเท้าอยู่เสมอ ดังภาพ

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือสามคน

วิธีที่ 1 อุ้มสามคนเรียงเหมาะสำหรับผู้ป่วยในรายที่ไม่รู้สึกตัวต้องการอุ้มขึ้นวางบนเตียงหรืออุ้มผ่านทางแคบๆ

วิธีเคลื่อนย้าย

1. ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคนคุกเข่าเรียงกันในท่าคุกเข่าข้างเดียวทุกคนสอด
2. มือเข้าใต้ตัวผู้ป่วยและอุ้มพยุงไว้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายดังนี้

คนที่ 1 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ตัวผู้ป่วยตรงบริเวณคอและหลังส่วนบน

คนที่ 2 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ตัวผู้ป่วยตรงบริเวณหลังส่วนล่างและก้น

คนที่ 3 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ขา

3.ผู้ช่วยเหลือคนที่อ่อนแอที่สุดควรเป็นคนที่ 3 เพราะรับน้ำหนักน้อยที่สุด

4.เมื่อจะยกผู้ป่วยผู้ช่วยเหลือทั้งสามคนจะต้องทำงานพร้อม ๆ กันโดยให้คนใดคนหนึ่งเป็นออกคำสั่ง

1)ขั้นแรกยกผู้ป่วยพร้อมกันและวางบนเก้าอี้

2)แต่ถ้าจะอุ้มเคลื่อนที่ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคนจะต้องประคองตัวผู้ป่วยในท่านอนตะแคงและอุ้มยื

3)เมื่อจะเดินจะก้าวเดินไปทางด้านข้างพร้อม ๆ กัน

4)และถ้าจะวางผู้ป่วยให้ท่าเหมือนเดิมทุกประการคือคุกเข่าลงก่อนและค่อย ๆ วางผู้ป่วยลง

วิธีที่**2** การใช้คน **3** คนวิธีนี้ใช้ในรายที่ผู้บาดเจ็บนอนหงายหรือนอนคว่ำก็ได้ให้กางของผู้บาดเจ็บยกสูงเพื่อเปิดทางเดินหายใจ

วิธีเคลื่อนย้าย

1. ผู้ปฐมพยาบาล**2** คนคุกเข่าข้างลำตัวผู้บาดเจ็บข้างหนึ่งอีกข้างหนึ่งผู้ปฐมพยาบาลอีก **1** คนคุกเข่าข้างลำตัวผู้บาดเจ็บ
2. ผู้ปฐมพยาบาลคนที่ **1** ประคองที่ศีรษะและไหล่ผู้บาดเจ็บมืออีกข้างหนึ่งรองส่วนหลังผู้บาดเจ็บ

3. ผู้ปฐมพยาบาลคนที่ 2 อยู่ตรงข้ามคนที่ **1** ใช้แขนข้างหนึ่งรองหลังผู้บาดเจ็บ เอามือไปจับมือคนที่ **1** อีกมือหนึ่งรองใต้สะโพกผู้บาดเจ็บ

4. ผู้ปฐมพยาบาลคนที่ 3 มือหนึ่งอยู่ใต้ต้นขาเหนือมือคนที่ **2** ที่รองใต้สะโพกแล้วเอามือไปจับกับมือคนที่ **2** ที่รองใต้สะโพกนั้นส่วนมืออีกข้างหนึ่งรองที่ขาใต้เข่า

5. มือคนที่ 1 และคนที่ 2 ควรจับกันอยู่ระหว่างกึ่งกลางลำตัวส่วนบนของผู้บาดเจ็บ ผู้ปฐมพยาบาลจะต้องให้สัญญาณลูกขึ้นยืนพร้อม ๆ กัน

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้อุปกรณ์

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ผ้าห่ม

วิธีเคลื่อนย้าย

1. พับผ้าห่มตามยาวทบกันเป็นชั้น ๆ **2-3** ทบโดยวิธีการพับผ้าห่มพับเช่นเดียวกับการพับกระดาษทำพัด
2. วางผ้าห่มขนานบชิดตัวผู้ป่วยทางด้านข้าง
3. ผู้ช่วยเหลือคูกเขาลงข้างตัวผู้ป่วยอีกข้างหนึ่ง

4. จับผู้ป่วยตะแคงตัวเพื่อให้นอนบนผ้าห่ม
5. แล้วดึงชายผ้าห่มทั้งสองข้างออก
6. เสร็จแล้วจึงม้วนเข้าหากัน
7. จากนั้นช่วยกันยกตัวผู้ป่วยขึ้น
8. ผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งต้องประคองศีรษะผู้ป่วยโดยเฉพาะผู้ป่วยที่สงสัยว่าได้รับบาดเจ็บที่คอหรือหลัง

วางม้วนผ้าห่ม
ให้ชิดหลัง

ประคองผู้บาดเจ็บ

คลี่ผ้าห่มออก

ให้พอกับความ

กว้างของลำตัว

ประคองผู้บาดเจ็บ

ให้นอนตะแคง

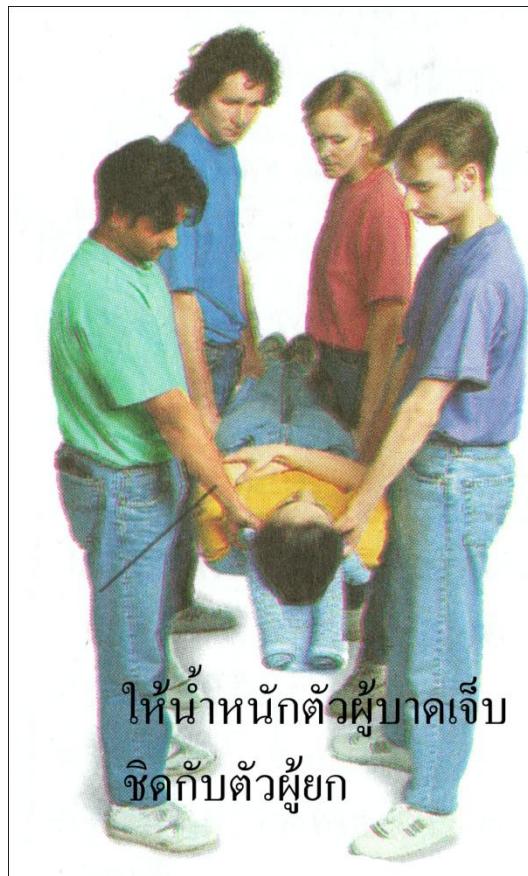

เตรียมยก
พร้อมๆ กัน

จับที่สะโพก
และข้อเท้า

จับที่ศีรษะและเอว

ให้น้ำหนักตัวผู้บาดเจ็บ
ชิดกับตัวผู้ยก

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เปล

วิธีการเคลื่อนย้าย

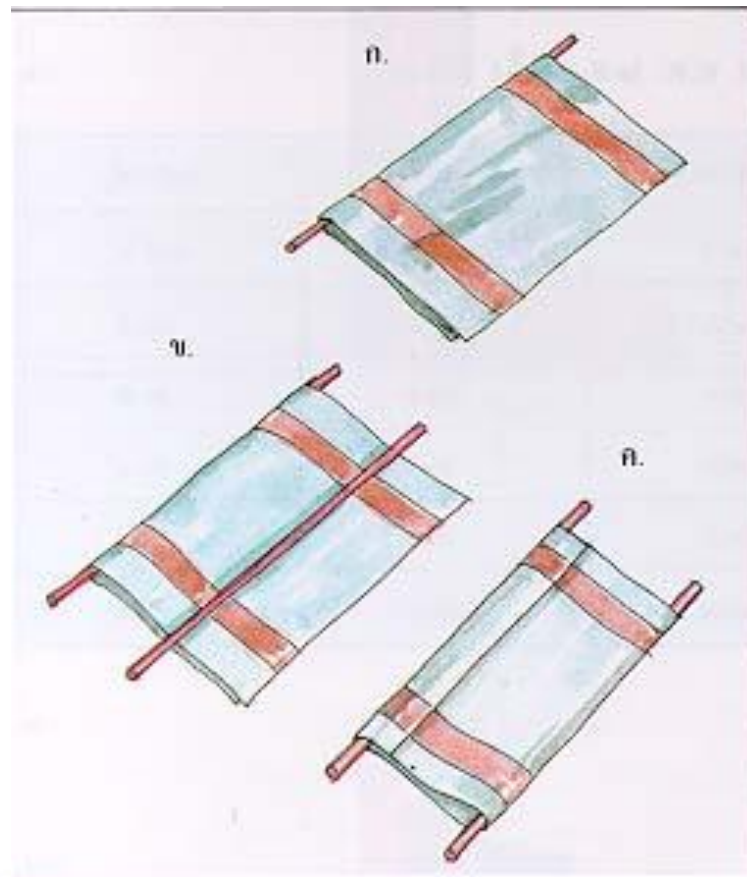
1. เริ่มต้นด้วยการอุ้มผู้ป่วยนอนราบบนเปล
2. จากนั้นควรให้ผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งเป็นคนออกคำสั่งให้ยกและهامเดินเพื่อความพร้อมเพรียงและนุ่มนวลถ้ามีผู้ช่วยเหลือสองคนคนหนึ่งهامทางด้านศีรษะอีกคนهامทางด้านปลายเท้าและหันหน้าไปทางเดียวกันซึ่งหมายความว่าผู้ช่วยเหลือที่هامทางด้านปลายเท้าจะเดินนำหน้าหากมีผู้ช่วยเหลือ 4 คนช่วยهامอีก 2 คนจะช่วยهامทางด้านข้างของเปลและหันหน้าเดินไปทางเดียวกัน

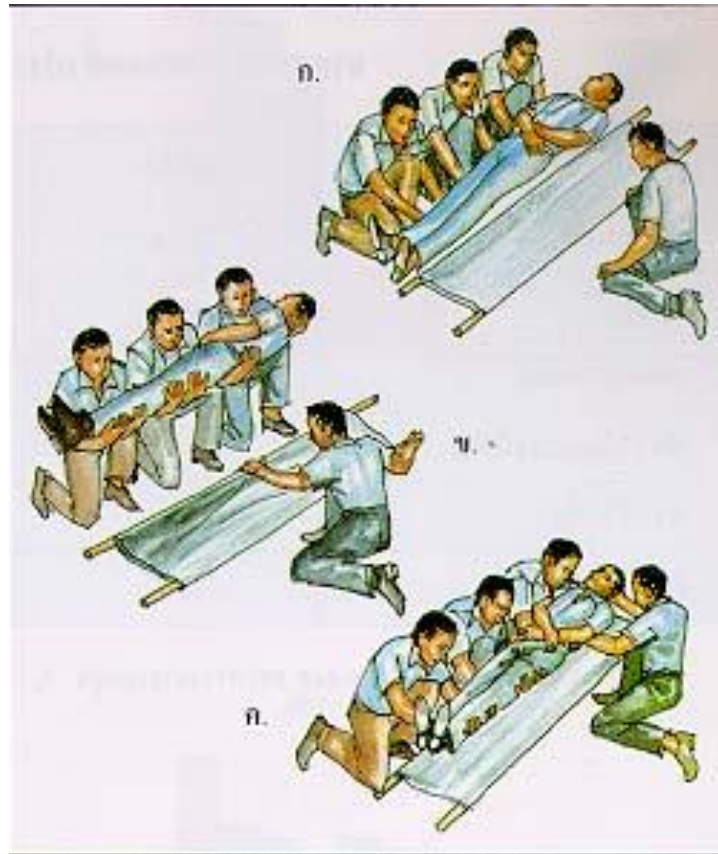

ผ้าห่มและไม้ยาวสองอัน

วิธีทำเปลผ้าห่ม

1. ปูผ้าห่มลงบนพื้น
2. ใช้ไม้ยาวสองอันยาวประมาณ **2.20** เมตร
 - อันที่ **1** สอดในผ้าห่มที่ได้พับไว้แล้ว
 - อันที่ **2** วางบนผ้าห่มโดยให้ห่างจากอันที่ **1** ประมาณ **60** ซม.
3. จากนั้นพับชายผ้าห่มทับไม้อันที่**2** และอันที่ **1** ตามลำดับ ก., ข., ค.
4. ยกผู้ป่วยลงนอนบนเปลผ้าห่มที่ทำไว้

เสื่อและไม้ยาวสองอัน

วิธีทำเปลเสื่อ

นำเสื่อที่มีขนาดใหญ่พอ ๆ กันมาสามตัวติดกระดุมให้
เรียบร้อยถ้าไม่แน่ใจว่ากระดุมจะแน่นพอให้ใช้เข็มกลัดซ่อนปลาย
ช่วยด้วยแล้วสอดไม้สองอันเข้าไปในแขนเสื่อ

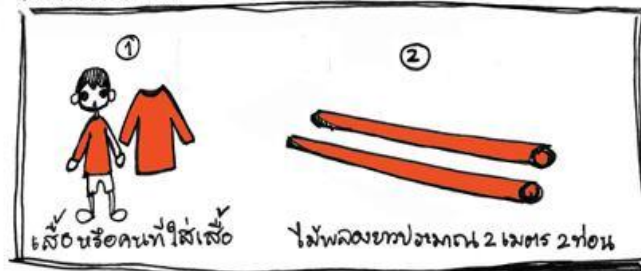

ต้องรอ!

ทำเป้เล่นหมผู้ป่วยหรือบาดเจ็บในยามฉุกเฉิน!!!

สิ่งที่ต้องเตรียม

illustrations by:
Yasinee Sethanukul

หมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้เรียกเพื่อขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน

1. เหตุด่วนเหตุร้าย	191
2. ศูนย์ส่งกลับและรถพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจ	1691
3. ศูนย์นเรนทร	1669
4. ศูนย์เฝ้าระวังสำนักแพทย์กรุงเทพมหานคร	1646

หน่วยงานที่มีวิทยุเพื่อติดต่อประสานงาน

1. ศูนย์วิทยุรามมา	0-2345-6999
2. ศูนย์วิทยุกรุงธน	0-2451-7227-9
3. ศูนย์จราจรอุบัติเหตุ จ.ส. 100	1137
4. สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน	1677

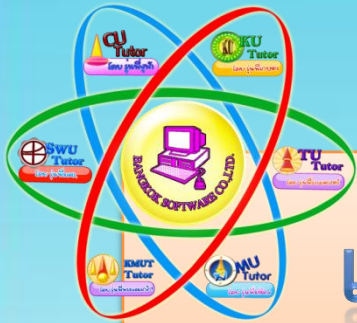

เกี่ยวกับกระแสไฟฟ้าหรือเพลิงไหม้

1. ศูนย์บริการรับแจ้งไฟฟ้าขัดข้อง	1130
2. ศูนย์ดับเพลิงศรีอยุธยา	199

แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยผู้ช่วยเหลือคนเดียว
เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างไร

1. เคลื่อนย้ายไปส่งที่รถโดยสาร
2. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปยังสถานที่ใกล้เคียง
3. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปพบแพทย์
4. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปสถานพยาบาล

2. การกอดคอซีหลัง เป็นวิธีการเคลื่อนย้ายแบบใด

1. แบบผู้ช่วยเหลือสามคน
2. แบบผู้ช่วยเหลือสองคน
3. แบบผู้ช่วยเหลือหนึ่งคน
4. แบบผู้ช่วยเหลือโดยใช้เก้าอี้

3. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยให้สัญญาณขึ้นชั้นพร้อม ๆ
กัน แล้วทำการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย จัดเป็นแบบใด

1. แบบผู้ช่วยเหลือสามคน
2. แบบผู้ช่วยเหลือสองคน
3. แบบผู้ช่วยเหลือหนึ่งคน
4. แบบผู้ช่วยเหลือโดยใช้เปลหาม

4. วัสดุที่ใช้ทำเป็นเปลหามไม่ได้

1. บานประตู
2. ผ้าห่ม
3. ผ้าสามเหลี่ยม
4. ผ้าขาวม้า

5. การหักของกระดูกส่วนใดที่ต้องระมัดระวังมากที่สุดในการเคลื่อนย้าย

1. ไหล่
2. แขน
3. ขา
4. คอ

6. ข้อใดคือประโยชน์ของการปฐมพยาบาล

1. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย
2. ช่วยให้ปลอดภัยก่อนถึงมือแพทย์
3. ช่วยให้ไม่ต้องไปพบแพทย์
4. ช่วยให้แผลหายเร็วขึ้น

7. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีกอดคอขึ้นหลัง เหมาะสำหรับผู้ป่วยลักษณะใด

1. เดินไม่ได้ไม่รู้สีกตัว
2. เดินได้ไม่รู้สีกตัว
3. เดินไม่ได้รู้สีกตัว
4. เดินได้รู้สีกตัว

8. สำหรับกรณีฉุกเฉินและต้องการความรวดเร็ว ควรใช้วิธีใดในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. กอดคอขึ้นหลัง
2. วิธีลาก
3. วิธีพยุงเดิน
4. วิธีอุ้ม

9. จากภาพเป็นการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยแบบใด

1. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีอุ้มกอดด้านหลัง
2. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีลาก
3. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีพยุงเดิน
4. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีอุ้มประคอง

10. หากผู้ป่วยไม่รู้สีกตัวและต้องอัมผ่านทางแคบ ๆ

ควรใช้วิธีใดในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยจึงจะเหมาะสมที่สุด

1. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีกอดคอข้างหลัง
2. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีอัมสองต่อหนึ่ง
3. การเคลื่อนย้ายด้วยวิธีใช้สามคนเรียง
4. การเคลื่อนย้ายโดยใช้วิธีอัมกอดด้านหน้า

11. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยในข้อใดเหมาะสมกับ ผู้ป่วยที่กระดูกสันหลังหักที่สุด

1. การเคลื่อนย้ายโดยใช้เปลหาม
2. การเคลื่อนย้ายโดยใช้เก้าอี้
3. การพยุงเดิน
4. การอุ้มแบก

12. กรณีผู้ป่วยที่ถูกไฟลวกบริเวณลำตัวแขนขาเป็นพื้นที่กว้างควรทำอย่างไรก่อนเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. ถอดเสื้อผ้าออก
2. ใช้น้ำราดที่ตัวมาก ๆ
3. ใช้ผ้าห่มชุบน้ำห่อตัว
4. รีบเคลื่อนย้ายทันที

13. ผู้ป่วยมีอาการหนักและหมดสติควรเคลื่อนย้าย ผู้ป่วยด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

1. เก้าอี้
2. ไข้เปล
3. การอุ้ม 1 คน
4. การอุ้มโดยใช้ 2 คน

14. ผู้ป่วยที่มีรูปร่างเล็กกว่าผู้ช่วยเหลือและสามารถใช้ขาได้ข้างหนึ่งควรเคลื่อนย้ายโดยวิธีใด

1. การพยุง
2. การอุ้มกอดด้านหน้า
3. การอุ้มกอดด้านหลัง
4. การอุ้มบอก

15. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากการศึกษาวิธีการ เคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. ทำให้ผู้ป่วยปลอดภัย
2. ช่วยรักษาอาการเจ็บป่วยได้
3. สามารถเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้ทันเวลา
4. ลดอาการบาดเจ็บที่อาจเกิดขึ้นก่อนถึงมือแพทย์

16. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ผ้าห่มเหมาะสำหรับ ผู้ป่วยลักษณะใดมากที่สุด

1. บาดเจ็บที่กระดูกเชิงกราน
2. บาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง
3. ไม่ได้รับบาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง
4. ข้อ ก. กับข้อ ข. ถูกต้อง

17. นักเรียนจะใช้วิธีใดเมื่อพบผู้ป่วยที่ตัวใหญ่นักเรียน
มากและจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายโดยด่วนเนื่องจากอาจเกิด
อุบัติเหตุซ้ำอีก

1. ดึงเสื้อที่ไหล่ลากออกมา
2. ดึงขาลากออกมา
2. หาผ้ามารองที่ตัวแล้วลากออกมา
4. จับแขนทั้ง2 ข้างแล้วลากออกมา

18. โทรศัพท์ฉุกเฉินเมื่อนักเรียนต้องการเรียกรถพยาบาลให้มารับตัวผู้ป่วยคือหมายเลขใด

- 1. 191**
- 2. 1669**
- 3. 1991**
- 4. 199**

**19. หากนักเรียนพบผู้ป่วยติดอยู่ในบริเวณที่กำลัง
เกิดเพลิงไหม้ นักเรียนจะโทรศัพท์เรียกหน่วยงานใด
มาช่วยก่อนเป็นอันดับแรก**

- 1. 199**
- 2. 1130**
- 3. 191**
- 4. 1677**

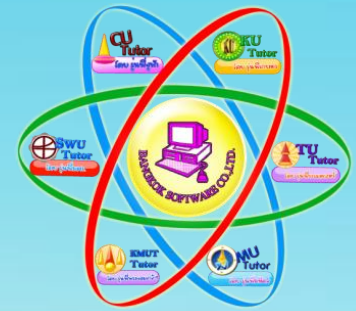

20. หากนักเรียนพบผู้ป่วยถูกกระแสไฟฟ้าจากสายไฟ
ที่ห้อยอยู่กลางถนนดูและขณะนั้นฝนกำลังตกนักเรียน
จะโทรศัพท์แจ้งหน่วยงานใด

1. 1669
2. 1130
3. 1691
4. 1137

จบแล้วจ้า..บายๆ ^^/”